

คำวินิจฉัยของ นายสุจิต บุญบงการ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๒๕/๒๕๕๖

วันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๖

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ กรณี นายพิเชษฐ สติรชวาล จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ

ข้อเท็จจริง

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) เสนอเรื่องเมื่อวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๕๕ ให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ กรณี นายพิเชษฐ สติรชวาล ผู้ถูกร้อง จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ สรุปเป็นใจความได้ว่า

นายพิเชษฐ สติรชวาล ผู้ถูกร้อง ขณะส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม และเคยดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่นอีก ๓ ตำแหน่ง ได้แก่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผู้ช่วยเลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อพรรค ซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ (๒) (๓) และ (๕) ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. รวม ๕ ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ ๑ กรณีเข้ารับตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๐ ยื่นบัญชีวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๐

ครั้งที่ ๒ กรณีเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งผู้ช่วยเลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๐ และวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ ตามลำดับ ยื่นเป็นบัญชีเดียวกันวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๕๑

ครั้งที่ ๓ กรณีพ้นจากตำแหน่งผู้ช่วยเลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ครบ ๑ ปี เมื่อวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ ยื่นบัญชีวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๑

ครั้งที่ ๔ กรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๓ ยื่นบัญชีวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๓

ครั้งที่ ๕ กรณีเข้ารับตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อพรรค เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ ยืนยันบัญชีวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔

ครั้งที่ ๖ กรณีเข้ารับตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม เมื่อวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ ยืนยันบัญชีวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๔๔

ครั้งที่ ๗ กรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อพรรค เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๔๔ ยืนยันบัญชีวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๔๔

ครั้งที่ ๘ กรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ครบ ๑ ปี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๔ ยืนยันบัญชีวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๔๔ และ

ครั้งที่ ๙ กรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อพรรค ครบ ๑ ปี เมื่อวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๔๕ ยืนยันบัญชีวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๔๕

ผลการตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินปรากฏว่าผู้ถูกร้องไม่แสดงหนี้สินที่มีอยู่กับธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช จำนวน ๔๘,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาท ในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ยื่นต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทั้ง ๕ ครั้ง หนี้สินดังกล่าวเป็นหนี้ตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๖๓/๒๕๓๕ ซึ่งเป็นหนี้ที่ธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช เป็นโจทก์ฟ้องบริษัท นิวส์เน็ตเวอร์ค จำกัด ลูกหนี้ เป็นจำเลยที่ ๑ นายอภิชัย ศักดิ์ชลธร นางกุลศิริ หรือภิกุลศิริ ศรีมาก นายพิเชษฐ สติรชวาล ผู้ถูกร้อง และนางประภา วิริยประไพกิจ ในฐานะผู้ค้ำประกันเป็นจำเลยที่ ๒ ถึง ๕ ตามลำดับ ให้ร่วมกันชำระหนี้ จำนวน ๔๘,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาท พร้อมดอกเบี้ยคืดดังกล่าว ศาลชั้นต้น (ศาลแพ่ง) ได้มีคำพิพากษา เมื่อวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๓๖ ให้จำเลยที่ ๑ ถึง ๔ ร่วมกันชำระหนี้ จำนวน ๔๘,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราระบุอยู่ในคำพิพากษา นับถัดจากวันฟ้อง (วันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๓๓) เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ และให้จำเลยที่ ๕ ร่วมรับผิดชอบเงินต้น ๒๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราระบุในคำพิพากษา

จำเลยที่ ๑ ที่ ๓ ที่ ๔ และที่ ๕ อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ได้มีคำพิพากษาเมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๓๗ โดยพิพากษาแก้เป็นว่าให้ยกฟ้องจำเลยที่ ๕ นอกจากนี้แก้คงให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาลชั้นต้น

โจทก์ จำเลยที่ ๑ และที่ ๓ ฎีกา ศาลฎีกาพิพากษาตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๖๓/๒๕๓๕ อ่านคำพิพากษาเมื่อวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๓๕ โดยพิพากษาแก้เป็นว่า ให้บังคับคดีไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น

หลังจากที่ได้มีคำพิพากษาดังกล่าวแล้ว ได้มีการบังคับคดีโดยโจทก์ขอให้ศาลแพ่งออกหมายบังคับคดีและได้นำยึดทรัพย์ของจำเลยที่ ๔ ผู้ถูกร้อง ได้แก่

(๑) ที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๗๕๑ ตำบลตลาดบางเขน อำเภอบางเขน กรุงเทพฯ ๑ กรรมสิทธิ์ของนางสุรีย์ สติรชวาล พร้อมสิ่งปลูกสร้าง บ้านเลขที่ ๘๑/๒ ตำบลตลาดบางเขน อำเภอบางเขน กรุงเทพฯ ๑

(๒) ที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๕๒๐๗ ตำบลตลาดบางเขน อำเภอบางเขน กรุงเทพฯ ๑ กรรมสิทธิ์ของนางสุรีย์ สติรชวาล พร้อมสิ่งปลูกสร้างบ้านเลขที่ ๘๑/๒ ตำบลตลาดบางเขน อำเภอบางเขน กรุงเทพฯ ๑

(๓) ที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๕๕๖๖๕ ตำบลตลาดบางเขน อำเภอบางเขน กรุงเทพฯ ๑ กรรมสิทธิ์ของผู้ถูกร้องและนางสุรีย์ สติรชวาล พร้อมสิ่งปลูกสร้าง เลขที่ ๕๐๐/๕๐ ตำบลตลาดบางเขน อำเภอบางเขน กรุงเทพฯ ๑

(๔) ที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๕๕๖๖๘ ตำบลตลาดบางเขน อำเภอบางเขน กรุงเทพฯ ๑ กรรมสิทธิ์ของผู้ถูกร้อง และนางสุรีย์ สติรชวาล พร้อมสิ่งปลูกสร้าง เลขที่ ๕๐๐/๕๑ ตำบลตลาดบางเขน อำเภอบางเขน กรุงเทพฯ ๑

นางสุรีย์ สติรชวาล คู่สมรสของผู้ถูกร้อง ได้ยื่นคำร้องขอขจัดทรัพย์และขอถอนส่วนต่อศาลแพ่งเมื่อวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๒ โดยร้องขอขจัดทรัพย์ที่ดินสองแปลง คือที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๗๕๑ และ ๑๕๒๐๗ พร้อมสิ่งปลูกสร้าง ว่าเป็นกรรมสิทธิ์ของนางสุรีย์ สติรชวาล เพื่อให้ถอนการยึดทรัพย์ดังกล่าวและขอถอนส่วนที่ดิน ๒ แปลง คือ ที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๕๕๖๖๕ และ ๑๕๕๖๖๘ พร้อมสิ่งปลูกสร้าง ว่าเป็นสินสมรสระหว่างผู้ถูกร้องกับนางสุรีย์ สติรชวาล ทั้งนี้ นางสุรีย์ สติรชวาล มิได้มีส่วนรู้เห็นหรือเกี่ยวข้องหรือยินยอมหรือให้สัตยาบัน แก่การกระทำของผู้ถูกร้องเพื่อให้ศาลมีคำสั่งให้เจ้าพนักงานบังคับคดีกันส่วนในเงินที่ได้จากการขายทอดตลาดของทรัพย์ดังกล่าว และคดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาล

สำนักงาน ป.ป.ช. ได้มีหนังสือให้ผู้ถูกร้องชี้แจงข้อเท็จจริง เกี่ยวกับการแสดงหนี้สินธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช จำนวนดังกล่าว รวม ๒ ครั้ง คือ เมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๕๕ และครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ ผู้ถูกร้องได้ชี้แจงเหตุผลการไม่แสดงหนี้จำนวนดังกล่าวตามหนังสือลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ ก่อนยื่นบัญชีครั้งที่ ๕ ว่าไม่ทราบจำนวนหนี้ที่แท้จริงและขณะนี้อยู่ระหว่างทำการร้องขจัดทรัพย์ ทำให้ไม่สามารถแจ้งได้เพราะจะมีผลกระทบต่อการต่อสู้คดีในชั้นศาล

หลังจากการชี้แจงเหตุผลดังกล่าว ผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. อีกครั้งเป็นครั้งที่ ๕ เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๕ และการยื่นบัญชี ฯ ในครั้งนี้ผู้ถูกร้องก็ไม่แสดงรายการหนี้สินตามคำพิพากษาของศาลฎีกาที่ ๖๖๓/๒๕๓๕ จำนวน ๔๘,๕๘๓,๑๒๘.๒๔ บาท แต่อย่างใด

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการประชุมเมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๕ เห็นว่าผู้ถูกร้องมิได้แสดงรายการหนี้สิน จำนวน ๔๘,๕๘๓,๑๒๘.๒๔ บาท ตามคำพิพากษาศาลฎีกาและปรากฏว่าหลังจากศาลฎีกาได้มีคำพิพากษาแล้ว เจ้าพนักงานบังคับคดีได้ทำการยึดทรัพย์ของผู้ถูกร้อง โดยนางสุรีย์ สติรชวาล คู่สมรสของผู้ถูกร้องได้ยื่นคำร้องขอขจัดทรัพย์ที่ดินจำนวน ๒ แปลง และร้องขอถอนส่วนที่ดินจำนวน ๒ แปลง ต่อศาลแพ่ง เมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๒ จึงแสดงให้เห็นว่าผู้ถูกร้องได้ทราบถึงการเป็นหนี้จำนวนดังกล่าวมาตั้งแต่วันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๓๕ แล้ว ก่อนยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน พร้อมเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ และได้รับรู้ถึงการเป็นหนี้ดังกล่าวมาตลอดจากการที่เจ้าพนักงานบังคับคดีได้ทำการยึดทรัพย์สินของผู้ถูกร้องเพื่อชำระหนี้ โดยได้มีการร้องขอขจัดทรัพย์ที่ดินและร้องขอถอนส่วนที่ดินต่อศาลแพ่ง ในการยื่นบัญชี ฯ ผู้ถูกร้องมิได้แสดงรายการหนี้สินจำนวนนี้ไว้แต่อย่างใด ผู้ถูกร้องเพียงแต่ระบุในสำเนาเอกสารประกอบการยื่นบัญชี ฯ ครั้งที่ ๘ ว่า หนี้สินการค้ำประกันที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต “๓. การค้ำประกันบริษัท นิวส์เน็ตเวิร์ค จำกัด กับธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช” เท่านั้น โดยมีได้ระบุว่าเป็นหนี้ตามสัญญาค้ำประกันในเรื่องใด จำนวนเท่าใด และไม่แนบเอกสารหลักฐานประกอบทั้งที่ผู้ถูกร้องทราบดีอยู่แล้วในขณะที่ยื่นบัญชีว่าตนมีหนี้สินตามคำพิพากษาศาลฎีกา ในการยื่นบัญชี ฯ ครั้งที่ ๕ ผู้ถูกร้องก็มิได้แสดงรายการหนี้สินดังกล่าวไว้ในบัญชี ฯ แต่อย่างใด เพียงแต่ระบุในสำเนาเอกสารประกอบ เช่นเดียวกับการยื่นบัญชี ฯ ครั้งที่ ๘

การที่ผู้ถูกร้องชี้แจงเหตุผลที่ไม่แสดงรายการหนี้สินดังกล่าวว่าไม่สามารถแจ้งหนี้สินดังกล่าวได้ เพราะอาจมีผลกระทบต่อการใช้คดีในชั้นศาล ถือได้ว่า

- (๑) ผู้ถูกร้องได้รู้ถึงการมีหนี้สินดังกล่าว
- (๒) เป็นการยอมรับว่าผู้ถูกร้องมีเจตนาที่จะปกปิดรายการหนี้สินจำนวนนี้ไว้ เพื่อประโยชน์ของตนในการต่อสู้คดีในชั้นศาล
- (๓) สำหรับกรณีที่ผู้ถูกร้องอ้างว่าเป็นลูกหนี้ร่วม ไม่ทราบจำนวนที่แน่นอน ไม่ทราบว่าเจ้าหนี้ได้บังคับเอากับลูกหนี้รายอื่นจำนวนเท่าใดแล้วนั้น ไม่อาจรับฟังได้ เนื่องจากศาลฎีกาได้มีคำพิพากษาถึงที่สุด ให้ผู้ถูกร้องรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมเป็นจำนวนแน่นอน ซึ่งเจ้าหนี้จะเรียกชำระหนี้จากลูกหนี้

แต่คนใดคนหนึ่งสิ้นเชิง หรือแต่โดยส่วนก็ได้ การต่อสู้ในชั้นศาลในการบังคับคดีเป็นเพียงการต่อสู้ในเรื่องกรรมสิทธิ์ของทรัพย์สินที่ถูกบังคับคดีเท่านั้นหาใช่การต่อสู้มูลหนี้เดิมที่ถึงที่สุดแล้วอันจะเป็นเหตุให้ต้องปกปิดไว้ไม่

คณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงมีมติด้วยคะแนนเสียงเอกฉันท์ ๕ เสียงว่า ผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. กรณีเข้ารับตำแหน่งกรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งครบหนึ่งปี รวม ๕ ครั้ง แล้วแต่กรณีด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้เสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕

ศาลรัฐธรรมนูญได้รับคำร้องไว้ดำเนินการและรับไว้พิจารณาวินิจฉัยและให้ผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาเมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ปฏิเสธว่าไม่มีเจตนาหรือจงใจปกปิดรายการหนี้สินดังที่ผู้ร้องกล่าวหา โดยมีเหตุผลพอสรุปได้ดังนี้

๑. ผู้ถูกร้องเชื่อโดยสุจริตใจว่า หนี้ค้ำประกันผู้อื่นยังเป็นหนี้ที่ไม่แน่นอน และไม่จำเป็นต้องยื่นแสดงไว้ในบัญชี ฯ เนื่องจากผู้ถูกร้องได้รับแจ้งจากลูกหนี้ (บริษัท นิวส์เน็ตเวิร์ค จำกัด) ตลอดมาว่า กำลังเจรจากับธนาคารเจ้าหนี้อยู่ หากเจรจาได้สำเร็จ ผู้ถูกร้องในฐานะผู้ค้ำประกันก็จะไม่มีหนี้อะไรต้องรับผิดชอบ ประกอบกับผู้ค้ำประกันที่ถูกฟ้องให้ร่วมรับผิดชอบกับลูกหนี้มีทั้งหมด ๔ คน ผู้ถูกร้องเข้าใจในขณะนั้นว่า ตัวเลขยอดหนี้ยังไม่อาจกำหนดได้แน่นอน เพราะธนาคารอาจบังคับชำระหนี้จากลูกหนี้ชั้นต้นก่อน ซึ่งหากไม่พอค่อยมาเฉลี่ยเอากับผู้ค้ำประกันคนอื่นๆ ต่อไป

๒. ผู้ถูกร้อง รวมทั้งนายสมศักดิ์ อัสวธนา ที่เป็นผู้จัดทำบัญชี ฯ ให้แก่ผู้ถูกร้อง ต่างมีความเข้าใจว่า หนี้ค้ำประกันที่ยังไม่สามารถยืนยันตัวเลขแน่นอนได้ ไม่จำเป็นต้องยื่นแสดงในบัญชี ฯ หากผู้ถูกร้องระบุตัวเลขหนี้ลงไป ไม่ว่าจะ เป็นจำนวนเท่าใดก็ตาม ต่อมาปรากฏว่า ลูกหนี้สามารถเจรจากับเจ้าหนี้ได้ หรือมีการชำระหนี้ไปบางส่วนแล้ว การระบุยอดหนี้ดังกล่าวในบัญชี ฯ อาจเป็นเรื่องยื่นเท็จได้

๓. ในเอกสารคำอธิบายการยื่นบัญชี ฯ และการกรอกรายการของสำนักงาน ป.ป.ช. มีใบแทรกเป็น “คำแนะนำในการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน” จำนวน ๑ ฉบับ มีคำแนะนำทั้งหมด ๑๕ ข้อ โดยข้อที่ ๑๕ มีข้อความว่า “กรณีการค้ำประกันเงินกู้ไม่ต้องกรอกรายการประเภทหนี้สิน” ซึ่งยิ่งทำให้ผู้ถูกร้องเชื่อโดยสุจริตใจว่า ความเข้าใจเรื่องการไม่แจ้งหนี้ค้ำประกัน ตามข้อ ๑ และข้อ ๒ นั้น ถูกต้องแล้ว

๔. ผู้ถูกร้องเข้าใจโดยสุจริตว่า ภาระค้ำประกันของตนน่าจะหมดไปแล้ว หลังจากที่ได้รับแจ้งจากนางประภา วิริยประไพกิจ ผู้ค้ำประกันคนที่ ๔ เมื่อปลายเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ ว่า นางประภา ๗ ได้ชำระเงินให้แก่ธนาคารแล้ว จำนวน ๔๔,๕๓๖,๑๕๐.๘๕ บาท เมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

๕. ในการยื่นบัญชี ๗ ครั้งที่ ๘ ผู้ถูกร้องได้จัดทำรายการหนี้สินเพิ่มเติมแจ้งเป็นเอกสารประกอบบัญชี ๗ ที่ยื่นต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่า ผู้ถูกร้องมีหนี้สินการค้ำประกันที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต รวม ๖ รายการ โดยได้แจ้งเหตุผลไว้ด้วยว่า เป็นการแจ้งให้ทราบก่อนในเบื้องต้น เพราะในขณะนั้น ยังไม่ทราบว่าหนี้สินที่เกิดขึ้นจะเป็นจำนวนเท่าใดถ้ามีการผิดนัด เป็นการแสดงเจตนาในเรื่องภาระค้ำประกันที่ตรงไปตรงมา เพื่อให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ และสามารถนำไปตรวจสอบได้ รวมทั้งสามารถหาข้อมูลรายละเอียดเพิ่มเติมได้ตามอำนาจที่ตนมีอยู่ตามกฎหมาย

นอกจากนี้ ผู้ถูกร้องยังได้โต้แย้งต่อไปอีกว่า

๑. ผู้ร้องมิได้บรรยายคำร้อง ลำดับข้อเท็จจริงให้เห็นว่า “ความจงใจ” ของผู้ถูกร้องในการยื่นบัญชี ๗ ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือ “ความจงใจ” ที่จะปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบนั้นเกิดขึ้นตั้งแต่ตอนใด หรือเกิดขึ้นในการยื่นบัญชี ๗ ครั้งใด ทำให้คำร้องมีความเคลือบคลุม ผู้ถูกร้องไม่สามารถต่อสู้คดีได้อย่างถูกต้อง

๒. ผู้ร้องไม่ได้จัดทำรายงานผลการตรวจสอบความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สิน กรณีของผู้ถูกร้อง และประกาศในราชกิจจานุเบกษา ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๔ วรรคหนึ่ง ถือเป็น การกระทำที่ฝ่าฝืนรัฐธรรมนูญ และเป็นผลให้การดำเนินการของผู้ร้องในคดีนี้เป็นโมฆะ

๓. ผู้ร้องเพียงนำเอาข้อมูลที่ได้รับจากธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช (ตามหนังสือลงวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๕๔) ไปตรวจสอบย้อนหลังกับการยื่นบัญชี ๗ ของผู้ถูกร้องก่อนหน้านั้นทุกครั้ง ถือเป็น การกระทำที่ไม่ชอบ เพราะขาดความเที่ยงธรรมและประสงคร้ายต่อผู้ถูกร้อง

๔. ผู้ร้องไม่มีความบริสุทธิ์ใจในการตรวจสอบบัญชี ๗ ของผู้ถูกร้อง เพราะไม่ได้ทักท้วงหรือให้คำแนะนำใดๆ แก่ผู้ถูกร้อง กรณีการยื่นบัญชี ๗ มีความผิดพลาดและบกพร่อง ทั้งๆ ที่รายการหนี้ค้ำประกัน ก็ไม่ได้ก่อให้เกิดประโยชน์หรือเสียประโยชน์ต่อผู้ใดเลย

๕. การที่ผู้ถูกร้องไม่กรอกรายละเอียดในบัญชี ๗ แต่ได้ระบุในสำเนาเอกสารประกอบในการยื่นบัญชี ๗ ครั้งที่ ๘ และครั้งที่ ๙ นั้น ถือเป็น การ “กรอกรายการผิดแบบ” เท่านั้น ไม่ควรเป็นความผิดถึงขั้นให้พ้นจากตำแหน่งและจำกัดสิทธิทางการเมือง เพราะเป็นข้อบกพร่องที่อาจแก้ไขได้

๖. ผู้ถูกร้องได้ยื่นหนังสือตอบชี้แจงผู้ร้องว่า ที่ไม่ได้แสดงรายการหนี้สิน จำนวน ๔๘,๕๓๖,๑๕๐.๒๔ บาท เพราะผู้ถูกร้องเป็นเพียงลูกหนี้ร่วม ไม่ทราบจำนวนหนี้ที่แท้จริงว่า ธนาคาร

เครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช ได้ไปบังคับเอากับลูกหนี้รายอื่นเป็นจำนวนเท่าใด โดยลงท้ายหนังสือว่า “ด้วยเหตุผลดังกล่าว ข้าพเจ้าจึงขอชี้แจงต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อจะได้มีข้อเสนอแนะให้ข้าพเจ้า ได้ดำเนินการอย่างถูกต้องต่อไป จักขอบคุณยิ่ง” แต่ผู้ร้องไม่ได้ใส่ใจต่อคำร้องขอดังกล่าว

๗. ผู้ร้องได้กระทำการจงใจกลั่นแกล้งผู้ถูกร้อง หรือละเลยที่จะตรวจสอบข้อเท็จจริงที่เป็นสาระสำคัญ หรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ในการตรวจสอบบัญชี ฯ ของผู้ถูกร้อง เพราะมีพยานหลักฐานที่แสดงว่า หนี้ค้ำประกันของผู้ถูกร้อง เป็นหนี้ที่ไม่แน่นอน และมีการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เช่น

- วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ นางประภา วิริยประไพกิจ ผู้ค้ำประกันคนที่ ๔ (จำเลยที่ ๕ ในคดี) ได้จ่ายเงินให้แก่ ธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช จำนวน ๔๔,๕๓๖,๑๕๐.๘๕ บาท

- วันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๕ บริษัท นิวส์เน็ตเวอร์ค จำกัด ลูกหนี้ (จำเลยที่ ๑ ในคดี) ได้ชำระหนี้ จำนวน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ให้แก่ธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช

จึงถือว่า ณ วันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๕ หนี้สำหรับผู้ถูกร้องเป็นศูนย์ และผู้ถูกร้องไม่มีภาระค้ำประกันเกี่ยวกับเรื่องนี้

๘. ผู้ร้องจงใจเลือกคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ ที่ ๑๕/๒๕๕๔ (“จงใจ” ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ เป็นเพียงเจตนาธรรมดาที่พิจารณาเพียงว่า ผู้ถูกร้องรู้หรือไม่ว่ามีทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าวอยู่หรือไม่ เพียงผู้ถูกร้องรู้สำนึกในการกระทำก็พอแล้ว ไม่จำเป็นต้องมีเจตนาพิเศษ) มาปรับใช้กับกรณีของผู้ถูกร้อง ทั้งๆ ที่มีคำวินิจฉัยที่ ๒๐/๒๕๕๕ (แม้คำว่า “จงใจ” ไม่จำเป็นต้องประกอบด้วยเจตนาพิเศษหรือมุ่งประสงค์เป็นพิเศษ...แต่การใช้คำว่า “จงใจ” นำหน้าข้อความว่า “ยื่นบัญชี” ด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ” นั้น ย่อมมีความหมายว่า รัฐธรรมนูญ ประสงค์เน้นว่า ผู้ยื่นบัญชีต้องรู้สำนึกที่แน่ชัดพอสมควร และจำเป็นต้องมีพยานหลักฐานที่ชัดเจน หรือปราศจากข้อสงสัยอันสมควรมาแสดง ในกรณีที่พยานหลักฐานยังไม่ชัดเจน หรือยังเป็นที่ยังสงสัยอยู่ ไม่สมควรวินิจฉัยให้เป็นผลร้ายแก่ผู้ถูกกล่าวหา)

ศาลรัฐธรรมนูญได้ออกนั่งพิจารณาคดี เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ร้องและผู้ถูกร้อง ชี้แจงรายละเอียดในส่วนของตน รวมทั้งนำพยานมาเบิกความ

นายก้านรงค์ จันทิก ซึ่งเป็นผู้แทนผู้ร้องได้ชี้แจงและเบิกความต่อศาลรัฐธรรมนูญ สรุปได้ความเช่นเดียวกับคำร้องและได้โต้แย้งคำชี้แจงและแก้ข้อกล่าวหาของผู้ถูกร้อง เป็นใจความว่า

๑. คำร้องมิได้เคลือบคลุมแต่อย่างใด เพราะคำชี้แจงของผู้ถูกร้องที่ยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญครบถ้วนสมบูรณ์ แสดงว่า ผู้ถูกร้องเข้าใจในข้อกล่าวหาดี

๒. ผู้ถูกร้องต่อสู้ว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. จ้องจับผิดไม่มีบรรทัดฐานและล่าช้า การยื่นบัญชี ฯ ของผู้ถูกร้องเป็นข้อบกพร่องเล็กน้อย หนี้ค้ำประกันนั้นไม่ได้ก่อให้เกิดประโยชน์หรือเสียประโยชน์ต่อผู้ใดเลยนั้น ปรากฏว่า ผู้ถูกร้องได้ยอมรับเองว่า ถ้าผู้ถูกร้องแสดงหนี้สินดังกล่าว จะมีผลกระทบต่อ การต่อสู้คดีในการร้องขจัดทรัพย์ แสดงว่า ผู้ถูกร้องได้ประโยชน์จากการไม่แสดงหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.

๓. ที่ผู้ถูกร้องอ้างว่าหนี้สินดังกล่าวไม่แน่นอนนั้น ฟังไม่ขึ้น และถ้าระบุดอกหนี้ในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินแล้ว เมื่อลูกหนี้สามารถเจรจากับเจ้าหนี้ได้ หรือชำระหนี้บางส่วน การระบุดอกหนี้สินตอนแรกนั้น อาจเป็นการแจ้งเท็จนั้น ไม่มีเหตุผล เพราะถ้าปรากฏว่าหนี้มีการเปลี่ยนแปลง ก็สามารถยื่นคำชี้แจงต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้

๔. ที่ผู้ถูกร้องต่อสู้ว่าได้รับทราบจากนางประภา วิริยประไพกิจ ว่า ได้ชำระหนี้แก่ธนาคารเป็นจำนวน ๔๔,๕๓๖,๑๕๐.๘๕ บาท เมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ จึงเข้าใจโดยสุจริตว่า ภาระหนี้ค้ำประกันของผู้ถูกร้องน่าจะหมดไปนั้น รับฟังไม่ได้ เพราะถ้าหนี้ของผู้ถูกร้องชำระหมดแล้ว เหตุใดผู้ถูกร้องจึงถูกเจ้าหนี้บังคับคดี

๕. ผู้ถูกร้องได้ระบุไว้ในเอกสารประกอบในการยื่นบัญชี ฯ ครั้งที่ ๘ ว่า มีหนี้สินการค้ำประกันที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตรวม ๖ รายการ โดยมีรายการค้ำประกันหนี้ของบริษัท นิวส์เน็ตเวอร์ค จำกัด กับธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช รวมอยู่ด้วย แต่ในขณะเดียวกัน ผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชีแสดงรายการหนี้สินตามคำพิพากษาของศาลแพ่ง กรณีผู้ถูกร้องค้ำประกันหนี้ของบริษัท นิวส์เน็ตเวอร์ค จำกัด กับธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ว่า หนี้ตามคำพิพากษานั้น มีทั้งหมด ๑๖,๔๒๗,๓๑๕.๖๕ บาท และได้เจรจาชำระหนี้ไปแล้วเหลือ ๒,๖๒๕,๔๕๐.๕๗ บาท และในการยื่นบัญชี ฯ ครั้งที่ ๕ ผู้ถูกร้องได้แสดงหนี้ตามคำพิพากษาของศาลแพ่ง กรณีผู้ถูกร้องเป็นลูกหนี้ร่วมในฐานะผู้ค้ำประกัน บริษัท นิวส์เน็ตเวอร์ค จำกัด กับธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) ในขณะที่ยื่นบัญชี ฯ ครั้งที่ ๘ หนี้ดังกล่าว ยังไม่มีคำพิพากษา จึงไม่มีการยื่นบัญชีแสดงรายการหนี้สินดังกล่าว แสดงว่าหนี้ตามคำพิพากษาของศาลนั้นเป็นหนี้ที่แน่นอน ไม่ใช่หนี้ค้ำประกันที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต แต่หนี้ของธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช จำนวน ๔๘.๕ ล้านบาท ตามคำพิพากษาของศาลฎีกา ผู้ถูกร้องกลับไม่แสดงนั้น ย่อมเป็นเพราะผู้ถูกร้องเกรงว่าจะมีผลกระทบต่อ การร้องขจัดทรัพย์นั่นเอง

๖. ที่ผู้ถูกร้องอ้างว่า ผู้ถูกร้องถูกกล่าวหาว่า กระทำผิดถึง ๕ ครั้ง แต่ไม่ได้รับแจ้งให้ชี้แจง ทั้ง ๕ ครั้ง ได้รับแจ้งให้ชี้แจงเพียง ๓ ครั้งเท่านั้น เป็นการตัดสิทธิการต่อสู้คดีของผู้ถูกร้องอย่างสิ้นเชิงนั้น ในการยื่นบัญชี ฯ ทุกครั้ง ผู้ถูกร้องซึ่งเป็นหนี้อยู่ไม่เคยยื่นเลย และในการยื่นบัญชี ฯ ครั้งที่ ๕ ก็ไม่ได้แจ้ง จึงไม่จำเป็นต้องไปสอบถามทุกครั้ง

๗. กรณีที่ผู้ถูกร้อง อ้างว่า ผู้ร้องไม่ตรวจสอบอย่างถ่องแท้ถึงยอดหนี้ที่แท้จริง ไม่ได้ตรวจสอบ ไม่ได้เรียกพยานบุคคลมาวินิจฉัย และวินิจฉัยผิดจากความเป็นจริง ดังจะเห็นได้ว่า ในการยื่นบัญชี ฯ ทั้ง ๕ ครั้ง ผู้ถูกร้องมีข้อพิจารณาว่าหนี้ตามคำพิพากษามีจำนวนเท่ากัน คือจำนวน ๔๘,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาท แต่ความเป็นจริงปรากฏว่า นางประภา วิริยประไพกิจ ได้ชำระหนี้ไปเมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ จำนวน ๔๔,๕๓๖,๑๕๐.๘๔ บาท และทนายความของบริษัท ฯ เคยมีหนังสือขอประนอมหนี้ไปยัง ธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช ลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๔๔ โดยยอมชำระหนี้ขึ้นต้นจำนวน ๒๗,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาท เป็นรายเดือนๆ ละ ๑ ล้านบาท และเมื่อวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๔๕ ทนายความของบริษัท ฯ ได้มีหนังสือขอชำระหนี้ ๑๐ ล้านบาท ด้วยการผ่อนชำระแล้วเลิกกันนั้น กรณีดังกล่าวเห็นว่า หนี้เกิดขึ้นตั้งแต่ปี ๒๕๓๕ ในการยื่นบัญชี ฯ ครั้งที่ ๑ และครั้งที่ ๒ หนี้ยังคงเป็น ๔๘,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาท แม้อ้อมมีการใช้หนี้ จากการตรวจสอบยอดหนี้ ณ วันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๔๔ จากรายงานของกรมบังคับคดีได้ระบุว่า บริษัท นิวส์เน็ตเวิร์ค จำกัด ยังเป็นหนี้อยู่ ๘๔,๕๑๗,๘๑๔ บาท ถ้าจะตรวจสอบยอดจริงๆ ตัวเลขจะสูงกว่านี้มาก ผู้ถูกร้องเป็นผู้ที่มีการศึกษาสูง เป็นผู้บริหารระดับสูง ในหน่วยงานของรัฐ ย่อมทราบดีว่า หนี้ตามคำพิพากษาถึงที่สุดเป็นหนี้ที่แน่นอน

นายวิชัย ทองแดง ผู้แทนผู้ถูกร้องชี้แจงและเบิกความต่อศาลรัฐธรรมนูญ สรุปได้ความเช่นเดียวกับคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา คือ

๑. คำร้องเคลือบคลุม
๒. ผู้ร้องกระทำการฝ่าฝืนรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๓ มาตรา ๒๕๔
๓. ผู้ร้องมิได้ดำเนินการตรวจสอบบัญชี ฯ ของผู้ถูกร้องโดยชอบ เพราะไม่ปรากฏว่าผู้ร้องได้ลงมือตรวจบัญชี ฯ ของผู้ถูกร้อง แต่ละครั้งเมื่อใด ปรากฏตามเอกสารของผู้ร้องเองว่ามีการตรวจสอบเพียงครั้งเดียว และเป็นการตรวจสอบย้อนหลังไปทุกครั้งรวม ๕ ครั้ง และพบว่า นางฤดี จิวลักษณ์ กรรมการ ป.ป.ช. เพิ่งลงมือตรวจสอบเมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๔๔ โดยทำหนังสือถึงธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช

๔. ผู้ร้องดำเนินการตรวจสอบโดยไม่เป็นธรรม เพราะ (๑) ไม่ได้ลงมือตรวจสอบบัญชี ฯ ของผู้ถูกร้องโดยเร็ว (๒) ผู้ร้องกล่าวหาผู้ถูกร้องว่ากระทำความผิดถึง ๕ ครั้ง แต่เปิดโอกาสให้ผู้ถูกร้องชี้แจงเพียง ๓ ครั้ง (๓) ผู้ร้องจงใจละเว้นไม่บันทึกข้อความสำคัญเกี่ยวกับการแสดงเจตนาของผู้ถูกร้อง เรื่องภาระค่าประกันหนี้สินที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต ลงในรายงานการตรวจสอบและในรายงานการประชุม (๔) นางฤดี จิวลักษณ์ กรรมการ ป.ป.ช. มีหนังสือลงวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๔๕ ถึงธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช ตั้งคำถามที่รู้คำตอบอยู่แล้ว จากหนังสือชี้แจงของผู้ถูกร้อง ลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕

๕. ผู้ถูกร้องต่อสู้ว่า การตรวจสอบบัญชี ฯ ของผู้ร้อง กระทำไปด้วยความไม่ละเอียดรอบคอบ หรือด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง หนี้รายการดังกล่าวยังมีความเคลื่อนไหว ยังมีตัวเลขไม่แน่นอน โดยมีหลักฐานของกรมบังคับคดีว่า เมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ นางประกา วิริยประไพกิจ จำเลยที่ ๕ ได้ชำระเงินจำนวน ๔๔,๕๓๖,๑๕๐.๘๕ บาท ต่อธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช นอกจากนี้ หนี้ความของบริษัท ฯ มีการเสนอขอประนอมหนี้กับธนาคาร โดยระบุดเงินต้นจำนวน ๒๗,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาท แล้วต่อมาก็ขอประนอมหนี้ที่จำนวน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท แล้วเลิกกัน

๖. เรื่องมาตรฐานการทำงานและบรรทัดฐานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ปรากฏว่า ในชั้นการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ได้สรุปประเด็นพิจารณากรณีของผู้ถูกร้องไว้ ๕ ประเด็น ประเด็นที่ ๑ กรณีไม่ยื่นบัญชี ฯ กรณีเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งผู้ช่วยเลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ภายในระยะเวลาที่ประกาศใช้รัฐธรรมนูญใหม่ ซึ่งว่าไม่เป็นการจงใจ เพราะเป็นการเข้าใจผิด ประเด็นที่ ๒ กรณียื่นบัญชี ฯ โดยไม่แนบสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีที่ผ่านมา กรณีเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งผู้ช่วยเลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยซึ่งว่าไม่เป็นการจงใจ เพราะเป็นการยื่นบัญชีครั้งแรก เมื่อเพิ่งประกาศใช้รัฐธรรมนูญใหม่ ๆ ประเด็นที่ ๓ กรณีไม่แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินในบัญชี ฯ แต่ได้แสดงมาในภายหลัง ซึ่งว่าไม่เป็นการจงใจ เพราะอาจเกิดความผิดพลาด หรือหลงลืม และได้แสดงมาในภายหลังก่อนที่ผู้ร้องจะตรวจพบ ประเด็นที่ ๔ กรณีไม่แสดงเงินกู้จากธนาคารอาคารสงเคราะห์ สาขาห้าแยกปากเกร็ด ซึ่งว่าไม่เป็นการจงใจ เพราะคำชี้แจงรับฟังได้ และประเด็นที่ ๕ กรณีไม่แสดงหนี้ธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช จำนวน ๔๔,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาท ตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๖๓/๒๕๓๕ ซึ่งว่าจงใจปกปิดไม่แสดงรายการหนี้สินดังกล่าวในบัญชี ฯ กรณีของประเด็นที่ ๕ นี้ ผู้ถูกร้องได้แสดงไว้ในเอกสารประกอบบัญชี ฯ ในการยื่นบัญชี ฯ ครั้งที่ ๘ และครั้งที่ ๙ ว่า ประสงค์จะแสดงเจตนาถึงภาระค้ำประกันอย่างชัดเจน แต่ด้วยความไม่เข้าใจรูปแบบของการแจ้งที่ถูกต้อง ถือว่าเป็นความผิดพลาดเพียงเล็กน้อย เป็นความเข้าใจผิดในวิธีการแสดงรายละเอียด ผู้ถูกร้องไม่ได้ทำผิดและไม่มีความจงใจ กรณีที่ผู้ร้องเบิกความต่อศาลว่า การพิจารณากรณีตามประเด็นต่างๆ ที่กล่าวมา ไม่มีกฎหมายที่ไม่มีกรอบมาตรฐาน และเป็นเรื่องที่ต้องพิจารณาเป็นรายกรณีนั้น ผู้ถูกร้องย่อมมีความสงสัยการใช้เกณฑ์ชี้วัดของผู้ร้อง

๗. เรื่องความเข้าใจของผู้ถูกร้องในเรื่องการค้ำประกัน และความไม่แน่นอนของหนี้ค้ำประกัน ผู้ถูกร้องได้แนบเอกสารคำแนะนำในการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ๑๕ ข้อ ประกอบคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหายื่นต่อศาลด้วย ซึ่งผู้ร้องก็ได้รับทราบแล้วแต่เบิกความต่อศาลว่าไม่แน่ใจ ไม่ทราบว่า เป็นเอกสารของผู้ร้องหรือไม่ ผู้ถูกร้องได้สอบถามสมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และรัฐมนตรี

หลายคน ล้วนยืนยันว่าได้รับคำแนะนำ ๑๕ ข้อดังกล่าว พร้อมกับแบบฟอร์มและคำอธิบายการยื่นบัญชี นอกจากนี้ ผู้ถูกร้องยังได้ไปขอถอดเทปที่ประธานกรรมการ ป.ป.ช. และเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไปบรรยายที่สภาผู้แทนราษฎรว่า กรณีการค้ำประกันเงินกู้ไม่ต้องยื่นและในเอกสารคำแนะนำในการยื่นบัญชี ฯ ข้อ ๑๕ ก็กำหนดไว้ชัดเจนว่า กรณีการค้ำประกันเงินกู้ไม่ต้องกรอกรายการประเภทหนี้สิน ผู้ถูกร้องเองก็เข้าใจว่า หนี้ของธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช รายการนี้ไม่ใช่หนี้ที่ตนก่อขึ้น เป็นเพียงหนี้ที่ตนเองค้ำประกันเท่านั้น ทั้งภาระค้ำประกันดังกล่าวก็ยังไม่เป็นที่แน่นอน เหตุที่ไม่แน่นอน เพราะได้รับแจ้งจากบริษัท นิวส์เน็ตเวอร์ค จำกัด ลูกหนี้ชั้นต้นตลอดเวลาว่ากำลังอยู่ระหว่างการเจรจากับธนาคาร อีกประการหนึ่ง เนื่องจากกรณีนี้มีผู้ค้ำประกันทั้งหมด ๔ คน ซึ่งก็ไม่แน่ว่าเจ้าหนี้จะเลือกบังคับชำระหนี้แก่ผู้ค้ำประกันรายใด

หากผู้ถูกร้องซึ่งเป็นผู้ค้ำประกันจะต้องรับผิดชอบต่อหนี้สินตามคำพิพากษาของศาลและได้มีการชำระหนี้แทนลูกหนี้แล้ว ย่อมมีสิทธิไล่เบียดได้ ซึ่งก็เป็นปัญหา เพราะผู้ถูกร้องเองก็ยังไม่เข้าใจว่า หากตนยื่นแสดงในบัญชี ฯ ว่าเป็นหนี้มีภาระค้ำประกัน จำนวน ๔๘,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาท แล้ว จะต้องยื่นแสดงในช่องทรัพย์สินด้วยหรือไม่ เพราะมีสิทธิไล่เบียดได้ นอกจากนี้ ยังปรากฏข้อความจริงว่า บริษัท นิวส์เน็ตเวอร์ค จำกัด ลูกหนี้ชั้นต้น ได้มอบหมายให้ทนายความไปเจรจาดำเนินการหนี้กับธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช เจ้าหนี้ ตั้งแต่กลางปี ๒๕๔๔ จนสุดท้ายธนาคารพอใจที่จะรับชำระหนี้เพียง ๑๐ ล้านบาท โดยปลดภาระผู้ค้ำประกันทั้งสิ้น แสดงว่า ภาระค้ำประกันของผู้ถูกร้อง ณ วันที่ยื่นบัญชี ยังไม่มีความแน่นอน จนกระทั่งกลายเป็นศูนย์ไปในวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๔๕

๘. ผู้ร้องได้อ้างบรรทัดฐานคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๕/๒๕๔๔ ที่ว่า “จงใจตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ เป็นเพียงเจตนาธรรมดา ที่พิจารณาเพียงว่า ผู้ถูกร้องรู้หรือไม่ว่ามีทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าวอยู่หรือไม่ เพียงผู้ถูกร้องสำนึกในการกระทำก็พอแล้ว ไม่จำเป็นต้องมีเจตนาพิเศษเนื่องจากรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ ต้องการให้ผู้ถูกร้องยื่นบัญชีอย่างถูกต้องเท่านั้น” แล้วสรุปว่าผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชี ฯ เป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ แต่ไม่ได้อ้างคำวินิจฉัยที่ ๒๐/๒๕๔๔ ซึ่งให้ความหมายว่า แม้คำว่าจงใจไม่จำเป็นต้องประกอบด้วยเจตนาพิเศษหรือมุ่งประสงค์เป็นพิเศษ ตามที่ได้ให้ความหมายมาแล้วก็ตาม แต่การใช้คำว่า “จงใจ” นำหน้าของความว่า “ยื่นบัญชีด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ” นั้น ย่อมมีความหมายว่า รัฐธรรมนูญประสงค์เห็นว่า ผู้ยื่นบัญชีต้องรู้สำนึกที่แน่ชัดพอสมควร และจำเป็นต้องมีพยานหลักฐานที่ชัดแจ้งหรือปราศจากข้อสงสัยอันสมควรมาแสดง ในกรณีที่พยานหลักฐานยังไม่ชัดแจ้งหรือยังเป็นที่สงสัยไม่สมควรวินิจฉัยให้เป็นผลร้ายแก่ผู้ถูกกล่าวหา โดยแนวคำวินิจฉัยดังกล่าว ผู้ร้องจึงจำเป็นต้องแสวงหาหลักฐาน

เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการตรวจสอบว่า ณ วันที่ยื่นบัญชีแต่ละครั้ง ตั้งแต่ครั้งที่ ๑ ถึงครั้งที่ ๕ ผู้ถูกร้อง มีเจตนายื่นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงหรือไม่

๕. กรณีผู้ร้องกล่าวถึงหนี้ธนาคารกสิกรไทย ฯ ในการยื่นบัญชี ฯ ครั้งที่ ๘ ว่า ผู้ถูกร้องได้แสดงรายการหนี้สินที่เป็นหนี้ตามคำพิพากษามาด้วย แสดงว่าผู้ถูกร้องทราบดีว่าตนมีหนี้ที่สินนั้น ผู้ถูกร้องได้นำยื่นจริง แต่ตัวเลขยอดหนี้ดังกล่าวเกิดจากการที่ผู้ถูกร้องได้ไปเจรจากับธนาคารด้วยตนเอง ส่วนกรณีหนี้ธนาคารทหารไทย ฯ ที่ผู้ร้องกล่าวว่า ผู้ถูกร้องไม่ได้ยื่นในครั้งที่ ๘ แต่มายื่นในครั้งที่ ๕ พร้อมกับแนบคำพิพากษาของศาลแพ่ง คดีแดงที่ ๗๒๕๕/๒๕๕๔ มาด้วยนั้น หากผู้ร้องตรวจสอบตั้งแต่ต้นก็จะพบว่า หนี้ที่แจ้งในการยื่นบัญชี ครั้งที่ ๕ จำนวน ๗,๐๐๐,๐๐๐ บาท เป็นผลจากการที่ผู้ถูกร้องไปเจรจากับธนาคารด้วยตนเองจนหนี้เดิม จำนวน ๑๖,๕๗๓,๐๐๐ บาท ลดลงเหลือตามจำนวนดังกล่าว

๑๐. กรณีการกล่าวหาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ นั้น ผู้ถูกร้องยืนยันว่า ภาระคำประกันตามที่ผู้ร้องกล่าวหาและถือว่าเป็นหนี้สินนั้น เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นโดยมิได้เกี่ยวกับการดำรงตำแหน่งของผู้ถูกร้อง เพราะไม่มีใครได้ประโยชน์หรือเสียประโยชน์จากการไม่ได้แสดงตัวเลขดังกล่าว กรณีที่ผู้ร้องบอกว่า ผู้ถูกร้องจะใช้ประโยชน์ในทางคดีนั้น ต้องดูที่เจตนาของผู้ถูกร้อง ซึ่งต้องการเพียงแสดงให้เห็นว่าคดียังอยู่ในขั้นตอนของการร้องขอตัดทรัพย์ หนี้ซึ่งเป็นตัวเลขที่ชัดเจนจึงยังไม่ออกมา

ผู้ถูกร้องนำพยานมาเบิกความที่เป็นสมาชิกวุฒิสภา ได้แก่ นายปรีชา ปิตานนท์ นายสนิท จันทรวงศ์ พลตรี อินทรัตน์ ยอดบางเตย และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้แก่ นายปิติพงศ์ เต็มเจริญ นายพิชาญ พิบูลย์วัฒนวงษ์ นายลิขิต ชีรเวทิน นายสฤษฏ์ อึ้งอภินันท์ และนายสุทธิชัย จันทรอารักษ์ ซึ่งเบิกความคล้ายคลึงกันว่า จากเอกสารแนะนำการยื่นบัญชี ฯ ของสำนักงาน ป.ป.ช. ที่ว่าการกรณีการกำกับเงินกู้ไม่ต้องกรอกรายการประเภทหนี้สินนั้น ยังไม่ค่อยเข้าใจ แต่ทุกคนยอมรับว่าไม่เคยถูกศาลพิพากษาให้รับผิดชอบชำระหนี้ ยกเว้น พลตรี อินทรัตน์ ยอดบางเตย เบิกความว่า เคยถูกศาลพิพากษาบังคับให้ชำระหนี้ แต่ไม่ได้แจ้งในบัญชีแสดงรายการหนี้สิน เพราะเลยกำหนดเวลายื่นบัญชี ฯ

ผู้ถูกร้องได้นำพยานอื่นๆ มาเบิกความอีก ได้แก่ นายคำนวณ ชโลปถัมภ์ เบิกความสรุปได้ว่า หากไม่มีความชัดเจนว่าจะต้องแสดงรายการหนี้สินหรือไม่ ก็สมควรจะแสดงรายละเอียดของข้อเท็จจริงและแนบเอกสารประกอบที่เกี่ยวข้อง ยื่นให้กับคณะกรรมการ ป.ป.ช. ถ้ามีข้อสงสัยก็ให้ยื่นไว้ก่อน ซึ่งจะทำให้เกิดความสับสนในทางปฏิบัติ ต่อไปถ้าจะมีกรณีอย่างไรในอนาคต คณะกรรมการ ป.ป.ช. ควรออกระเบียบ ข้อบังคับ หรือกฎเกณฑ์ให้ชัดเจน

นายสมบัติ เชาวน์ปรีชา ที่ปรึกษากฎหมายของ บริษัท นิวส์เน็ตเวอร์ค จำกัด เบิกความว่า ได้รับมอบหมายจากบริษัทให้เจรจาปรับโครงสร้างหนี้กับธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช จนธนาคารยอมรับการชดใช้จากจำเลยที่ ๑ เป็นจำนวนเต็ม ๑๐ ล้านบาท แล้วปลดภาระหนี้ค้ำประกันให้กับ นายพิเชษฐ สติรชวาล

นายถนอม วีระผล พนักงานธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช เบิกความว่าได้รับมอบหมายจากธนาคาร เจรจากับลูกค้ำที่มีหนี้เสียกับธนาคาร รวมทั้งนี้รายบริษัท นิวส์เน็ตเวอร์ค จำกัด ซึ่งมีการเจรจามาตลอด จนกระทั่งธนาคารยอมรับหนี้จากบริษัท ฯ จำนวน ๑๐ ล้านบาท เมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๔๕ และภาระหนี้ของผู้ถูกร้อง เป็นอันยุติ

นายประมวล หุตะสิงห์ เบิกความว่า ตนเป็นผู้ถือหุ้นบริษัท นิวส์เน็ตเวอร์ค จำกัด และยืนยันว่า บริษัท ฯ ได้หาหนทางประนอมหนี้กับธนาคารมาโดยตลอด

นายอมรเดช อมาตยกุล เบิกความว่า ทำหน้าที่เป็นผู้จัดการหน่วยแก้ไขหนี้ธนาคารกสิกรไทย ฯ สำนักพหลโยธิน โดยรับผิดชอบหนี้รายบริษัท นิวส์เน็ตเวอร์ค จำกัด ด้วย ได้มีการชำระหนี้ให้กับธนาคาร เป็นเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท และได้ถอนผู้ค้ำประกันทั้งหมด เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๔๕

นายสมศักดิ์ อัสวเรขา เบิกความว่า เป็นผู้จัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และทำหน้าที่เสมือนเป็นเลขานุการส่วนตัวของนายพิเชษฐ สติรชวาล ในการกรอกรายการในบัญชี ฯ ทั้ง ๕ ครั้ง กรณีเรื่องหนี้ค้ำประกัน ไม่มีช่องในรายการหนี้สินให้กรอก ได้สอบถามเจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. แล้ว ได้รับคำตอบว่า ไม่มีช่องหนี้ค้ำประกันก็ไม่ต้องกรอกหนี้ค้ำประกัน สำหรับกรณีธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช ฟ้อง บริษัท นิวส์เน็ตเวอร์ค จำกัด ก็ไม่ได้นำหนี้ค้ำประกันรายการดังกล่าว บันทึกในรายการหนี้สิน เพราะเป็นความเข้าใจตลอดว่า หนี้ค้ำประกันเงินกู้ไม่ต้องบันทึกลงในรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และในการยื่นบัญชี ฯ ครั้งที่ ๑, ๒, ๓ เจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. ก็ไม่ได้ทักท้วงว่า ทำผิดแต่อย่างใด พอถึงการยื่นบัญชี ฯ ครั้งที่ ๔ มีแบบฟอร์ม มีคำอธิบายในการกรอก และมีคำแนะนำในการกรอกเพิ่มเติมเข้ามา เอกสารคำอธิบาย ฯ อ่านแล้วไม่มีคำอธิบายเรื่องของหนี้ค้ำประกัน ส่วนเอกสารแนะนำ ฯ ในข้อ ๑๕ บอกว่า กรณีการค้ำประกันเงินกู้ไม่ต้องกรอกรายการประเภทหนี้สิน จึงมาใช้คำแนะนำนี้เป็นแนวทางปฏิบัติในการกรอกรายการยื่นบัญชี ฯ ครั้งที่ ๕, ๖ และ ๗ จนกระทั่งถึงการยื่นบัญชี ฯ ครั้งที่ ๘ จึงได้ไปหารือ นายคำนวณ ชโลภถัมภ์ ได้รับคำแนะนำว่าหนี้ค้ำประกันก็คือหนี้ค้ำประกัน แม้จะเป็นหนี้ค้ำประกันที่มีคำพิพากษาแล้ว ก็ยังถือว่าเป็นหนี้ค้ำประกันอยู่ แต่เพื่อเป็นการแสดงเจตนาบริสุทธิ์ ถ้าหนี้ค้ำประกันรายใดที่มีการเจรจาแล้ว พอจะได้ผลสรุปคร่าวๆ อย่างไร ก็ควรแจ้งเป็นตัวเลขให้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ เมื่อได้รับคำแนะนำแล้วได้ไปเจรจากับธนาคารกสิกรไทย ฯ ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาได้ตัวเลขคร่าวๆ มา ๒,๖๐๐,๐๐๐ บาทเศษ จึงแจ้งในบัญชีหนี้สินในการยื่นครั้งที่ ๘

สำหรับกรณีของธนาคารทหารไทย ฯ เมื่อมีคำพิพากษา ผู้ถูกร้องได้ไปเจรจากับธนาคารได้ยอดหนี้ประมาณครึ่งหนึ่ง คือ ๗,๐๐๐,๐๐๐ บาทเศษ จึงบันทึกเป็นรายการหนี้สินในการยื่นบัญชี ฯ ครั้งที่ ๕ ส่วนหนึ่งของธนาคารกสิกรไทย ฯ จำนวน ๒,๖๐๐,๐๐๐ บาทเศษ ที่เคยแจ้งไว้ในการยื่นบัญชี ฯ ครั้งที่ ๘ ก็นำมาแจ้งไว้ในการยื่นบัญชี ฯ ครั้งที่ ๕ ด้วย นอกจากนี้ ทั้งการยื่นบัญชี ฯ ครั้งที่ ๘ และครั้งที่ ๕ พยานได้ร่างข้อความให้ผู้ถูกร้องลงนามในตอนท้ายของการแจ้งรายการหนี้สินเพิ่มเติมว่า “ข้าพเจ้าจึงขอแจ้งให้ทราบไว้ก่อนในเบื้องต้น เพื่อแสดงเจตนาในเรื่องภาระการค้ำประกันหนี้สินที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต” โดยมีเจตนาต้องการจะบอกให้ทราบว่า (๑) ไม่ได้ตั้งใจจะปกปิดรายการหนี้สิน (๒) หนี้ค้ำประกันที่แจ้งแต่ละรายการ เป็นตัวเลขที่ไม่แน่นอน ไม่มีข้อสรุปที่แน่นอน เพราะยังมีความเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา และ (๓) บริษัทที่เป็นลูกหนี้ชั้นต้นมีการเจรจาต่อรองอยู่ตลอดเวลา ซึ่งถ้าได้ตัวเลขที่ถูกต้องแน่นอนประการใด จะได้แจ้งให้ทราบอีกครั้งหนึ่ง

ส่วนกรณีหนี้ของธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช จำนวน ๔๘,๐๐๐,๐๐๐ บาทเศษ ไม่ได้กรอกแจ้งไว้ในบัญชี แต่ได้แสดงไว้ในรายการหนี้สินเพิ่มเติมหนี้สินอื่นๆ ในการยื่นบัญชี ฯ ครั้งที่ ๘ และครั้งที่ ๕ โดยได้เขียนอธิบายเรื่องหนี้ค้ำประกันดังกล่าวไว้ด้วย สำหรับเหตุที่ไม่ได้ลงรายการยอดหนี้ของธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช ซึ่งมีอยู่ตามคำพิพากษาลงไว้ในบัญชี ฯ เพราะธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช เป็นธนาคารของต่างชาติ จึงไม่คุ้นเคยในการเจรจาต่อรองทำให้ไม่ทราบตัวเลขหนี้ที่แน่นอน

นอกจากนั้น เหตุผลที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ ได้ทราบว่า นางประภา วิริยประไพกิจ ผู้ค้ำประกันอีกคนหนึ่ง ซึ่งเป็นจำเลยที่ ๕ ได้ชำระหนี้ไปแล้ว ประมาณ ๔๘,๐๐๐,๐๐๐ บาทเศษ เมื่อปี ๒๕๕๑ ทำให้เข้าใจว่าจำนวนหนี้ น่าจะเกือบหมดไปแล้ว ส่วนภาระหนี้ของผู้ถูกร้องที่มีต่อธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช ปัจจุบันเท่ากับศูนย์แล้ว เนื่องจากบริษัท นิวส์เน็ตเวิร์ค จำกัด ลูกหนี้ชั้นต้นได้เจรจากับธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช เจ้าหนี้ จนมีการชำระหนี้เป็นเงิน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ให้กับธนาคาร และธนาคารก็ได้ปลดภาระหนี้ค้ำประกันของผู้ถูกร้องออกไปแล้ว

นอกจากนี้ผู้แทนผู้ถูกร้องได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๖ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยเบื้องต้นในข้อกฎหมายว่า (ก) ความรับผิดชอบในฐานะผู้ค้ำประกัน มีความหมายเป็นหนี้สินตามความมุ่งหมายและเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญหรือไม่ (ข) หากตีความว่าเป็น “หนี้สิน” ก็มีประเด็นต้องวินิจฉัยต่อว่า เป็นหนี้สินประเภทที่พึงต้องกรอกรายการหนี้สินในแบบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ และมาตรา ๒๕๒ หรือไม่

ผู้ร้องได้แถลงการณ์ปิดคดีโดยมีข้อความทำนองเดียวกันกับคำร้องและคำชี้แจงผู้ถูกร้องได้
แถลงการณ์ปิดคดีโดยมีข้อความทำนองเดียวกันกับคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา และคำเบิกความของผู้ถูกร้อง

ข้อวินิจฉัย

ประเด็นที่ต้องวินิจฉัยมีว่า นายพิเชษฐ สติรชวาล ผู้ถูกร้อง จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน
และหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบหรือไม่

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า นายพิเชษฐ สติรชวาล ผู้ถูกร้อง มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการ
ทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ และเอกสารประกอบตามรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๒๕๑ และมาตรา ๒๕๒ ผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ
ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ รวม ๕ ครั้ง คือ

ครั้งที่ ๑ กรณีเข้ารับตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๔๐ ยื่นบัญชี
วันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๐

ครั้งที่ ๒ กรณีเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งผู้ช่วยเลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวง
มหาดไทย เมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๔๐ และวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ ตามลำดับ ยื่นเป็นบัญชี
เดียวกันวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๔๑

ครั้งที่ ๓ กรณีพ้นจากตำแหน่งผู้ช่วยเลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ครบ ๑ ปี
เมื่อวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๑ ยื่นบัญชีวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๑

ครั้งที่ ๔ กรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๓
ยื่นบัญชีวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๔๓

ครั้งที่ ๕ กรณีเข้ารับตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อพรรค เมื่อวันที่ ๕
กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ ยื่นบัญชีวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔

ครั้งที่ ๖ กรณีเข้ารับตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม เมื่อวันที่ ๑๘
กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ ยื่นบัญชีวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๔๔

ครั้งที่ ๗ กรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อพรรค เมื่อวันที่ ๑๕
มีนาคม ๒๕๔๔ ยื่นบัญชีวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๔๔

ครั้งที่ ๘ กรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ครบ ๑ ปี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน
๒๕๔๔ ยื่นบัญชีวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๔๔ และ

ครั้งที่ ๙ กรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อพรรค ครบ ๑ ปี
เมื่อวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๔๕ ยื่นบัญชีวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๔๕

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ต่อไปว่า ธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช เป็นโจทก์ ฟ้องบริษัท นิวส์เน็ตเวอร์ค จำกัด ลูกหนี้ เป็นจำเลยที่ ๑ และฟ้อง นายอภิชัย ศักดิ์ชลาธร นางกุลศิริ หรือภิกุลศิริ ศรีมาก นายพิเชษฐ สติรชวาล ผู้ถูกร้อง และนางประภา วิริยประไพกิจ ในฐานะผู้ค้ำประกันเป็นจำเลยที่ ๒ ถึง ๕ ตามลำดับ ให้ร่วมกันชำระหนี้ จำนวน ๔๘,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาท ศาลแพ่งได้มีคำพิพากษาเมื่อวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๓๖ ให้จำเลยที่ ๑ ถึง ๔ ร่วมกันชำระหนี้จำนวน ๔๘,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาท พร้อมดอกเบี้ย และให้จำเลยที่ ๕ ร่วมรับผิดชอบในต้นเงิน ๒๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ย จำเลยที่ ๑ ที่ ๓ ที่ ๔ และที่ ๕ อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ได้พิพากษาเมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๓๗ ให้ยกฟ้องจำเลยที่ ๕ นอกจากนั้นคงให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาลชั้นต้น โจทก์ จำเลย ที่ ๑ และที่ ๓ ฎีกา ศาลฎีกาพิพากษาตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๖๓/๒๕๓๕ โดยอ่านคำพิพากษาเมื่อวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๓๕ โดยพิพากษาแก้เป็นว่าให้บังคับคดีไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น ผลการตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สิน โดยคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ปรากฏว่า ผู้ถูกร้อง ไม่แสดงหนี้สินที่มีกับธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช จำนวน ๔๘,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาท ในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ยื่นต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ทั้ง ๕ ครั้ง หนี้สินจำนวนดังกล่าวเป็นหนี้ตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๖๓/๒๕๓๕ ดังนั้นผู้ร้องจึงมีความเห็นว่าผู้ถูกร้องต้องแสดงรายการหนี้ดังกล่าวในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน เมื่อผู้ถูกร้องไม่ได้แสดงและประกอบกับพยานหลักฐานแวดล้อมอื่นตามที่ได้อ้างไว้ในคำร้อง ผู้ร้องจึงเห็นว่าผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ

ในการพิจารณาในประเด็นตามคำร้องของผู้ร้องดังกล่าว จะพิจารณาการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกร้องทั้ง ๕ ครั้ง โดยมีประเด็นที่จะต้องพิจารณาก่อนว่า หนี้จำนวน ๔๘,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาท พร้อมด้วยดอกเบี้ย เป็นหนี้สินที่ผู้ถูกร้องต้องแสดงในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ หรือไม่ ทั้งนี้เป็นไปตามคำร้องของผู้แทนผู้ถูกร้องที่มีต่อศาลรัฐธรรมนูญ ลงวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๔๖ ที่ขอให้นำเอาประเด็นข้อกฎหมายนี้มาพิจารณาก่อนพิจารณาแล้วเห็นว่า หนี้จำนวนดังกล่าวเป็นหนี้ตามคำพิพากษาของศาลฎีกา ผู้ถูกร้องในฐานะผู้ค้ำประกันถูกฟ้องเป็นจำเลยในคดีดังกล่าว และมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ร่วมกับจำเลยที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๓ ชำระหนี้จำนวน ๔๘,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาท พร้อมดอกเบี้ย ผู้ถูกร้องจึงอยู่ในฐานะลูกหนี้ร่วม มีหน้าที่ต้องชำระหนี้แก่โจทก์ตามคำพิพากษา โดยมีวัตถุประสงค์แห่งหนี้เป็นจำนวนเงิน ๔๘,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาท ความรับผิดชอบของผู้ถูกร้องจึงได้แก่หนี้เงินจำนวนดังกล่าว

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๒๕ ได้ให้ความหมายของคำว่า หนี้และหนี้สินไว้อย่างเดียวกัน คือ หนี้ หมายความว่า “เงินที่ผู้หนึ่งติดค้างอยู่จะต้องใช้ให้แก่อีกผู้หนึ่ง หนี้สิน ก็ว่า” และหนี้สิน หมายความว่า “เงินที่ผู้หนึ่งติดค้างอยู่จะต้องใช้ให้แก่อีกผู้หนึ่ง” ดังนั้น คำว่าหนี้สินที่ปรากฏในบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ มาตรา ๒๕๒ มาตรา ๒๕๓ มาตรา ๒๕๕ และรวมถึงมาตราอื่นๆ จึงมีความหมายเดียวกันกับคำว่า “หนี้”

ด้วยเหตุผลข้างต้น ความรับผิดชอบของผู้ถูกร้องในฐานะลูกหนี้ร่วมซึ่งเป็นหนี้เงินตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จึงมีความหมายเป็นหนี้สินตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ และมาตราอื่นๆ และเป็นหนี้สินที่ต้องแสดงรายการในบัญชีที่ยื่นต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ และมาตรา ๒๕๒

ประเด็นที่ต้องพิจารณาต่อไปมีว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่แสดงรายการหนี้จำนวน ๔๘,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาท ในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน หรือไม่

ในการวินิจฉัยประเด็นข้างต้น มีประเด็นที่จะต้องนำมาวินิจฉัยดังนี้

(๑) ผู้ถูกร้องต่อสู้ว่า ผู้ถูกร้องไม่จำเป็นต้องแสดงหนี้ดังกล่าวในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน เนื่องจากผู้ถูกร้องเข้าใจโดยสุจริตว่าภาระค้ำประกันไม่จำเป็นต้องยื่นกรอกในรายการหนี้สิน เพราะในแบบฟอร์มบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินไม่มีช่องค้ำประกันหรือหนี้ค้ำประกันให้กรอกคำอธิบายการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินไม่มีคำอธิบายเรื่องหนี้ค้ำประกันไว้ว่าจะต้องกรอกอย่างไร คำแนะนำในการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินซึ่งเป็นเอกสารของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) ได้มีระบุไว้ว่า กรณีค้ำประกันเงินกู้ ไม่ต้องกรอกรายการประเภทหนี้สิน นอกจากนั้น นายสมศักดิ์ อัสวเรขา ได้สอบถามจากเจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. ถึงวิธีการกรอกรายการ ได้รับคำแนะนำว่าหนี้ค้ำประกันไม่ต้องกรอกรายการหนี้สิน

พิจารณาแล้วเห็นว่า ในกรณีของเอกสารคำแนะนำของสำนักงาน ป.ป.ช. ข้อ ๑๕ ซึ่งระบุว่ากรณีการค้ำประกันเงินกู้ไม่ต้องกรอกรายการประเภทหนี้สิน นั้นหมายถึงกรณีของการค้ำประกันตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๘๐ ที่เป็นสัญญาซึ่งบุคคลภายนอกคนหนึ่ง เรียกว่าผู้ค้ำประกัน ผูกพันตนต่อเจ้าหนี้คนหนึ่งเพื่อชำระหนี้ในเมื่อลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ นั้น ดังนั้น หนี้ค้ำประกันจึงเป็นหนี้ในอนาคตไม่จำเป็นต้องกรอกในรายการประเภทหนี้สิน แต่เมื่อนำเอาคำบรรยายของนายโอกาส อรุณินท์ ประธานกรรมการ ป.ป.ช. กับนายก้านรงค์ จันทิก เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. เรื่องวิธีการปฏิบัติการแสดงบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ที่บรรยายต่อสมาชิก

สภาผู้แทนราษฎรและบุคคลที่เกี่ยวข้องเมื่อปี ๒๕๕๓ ซึ่งเป็นเอกสารที่ผู้ถูกร้องนำส่งที่ได้ระบุตอนหนึ่งว่า “ตอนนี้เงินประกันและค้ำประกัน สมมติว่าท่านไปค้ำประกันไว้ ประกันหนี้ไว้ ประกันเงินกู้ไว้กับบุคคลอื่น ถามว่า เงินที่ค้ำประกันเอามาใส่ในช่องหนี้สินหรือเปล่า ตอบว่าไม่ต้องใส่ เพราะในขณะนั้นท่านยังไม่เป็นหนี้ เพราะหนี้ของการประกันนั้นมันยังไม่เกิด มันจะเกิดต่อเมื่อกรณีที่ท่านถูกบังคับให้ชดใช้แทนลูกหนี้ หรือเป็นภาระหนี้ร่วมกันไป” เท่ากับเป็นการยืนยันว่าการค้ำประกันหนี้ไม่ต้องแสดง แต่เมื่อถูกบังคับให้ใช้หนี้แทนลูกหนี้ หรือเป็นหนี้ร่วมก็ต้องแสดง ในกรณีของผู้ถูกร้องเป็นกรณีที่ศาลฎีกามีคำพิพากษา ถึงที่สุดแล้ว ให้ผู้ถูกร้องชำระหนี้ จึงเป็นหนี้ที่ต้องแสดงในรายการ จึงไม่ใช่หนี้ค้ำประกันที่เกิดขึ้นใน อนาคต ผู้ถูกร้องเองก็ได้แสดงหนี้ที่มีต่อธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) และธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นหนี้ตามคำพิพากษาของศาลชั้นต้น ส่วนคำเบิกความของพยานที่ผู้ถูกร้อง นำมา คือ นายสฤกษ์ อึ้งอกินันท์ นายสุทธิชัย จันทอรักษ์ นายปีติพงศ์ เต็มเจริญ นายพิชาญ พิบูลย์วัฒนวงษ์ นายลิขิต ธีรเวคิน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร นายปรีชา ปิตานนท์ นายสนธิ จันทรวงศ์ และพลตรี อินทรัตน์ ยอดบางเตย สมาชิกวุฒิสภา เบิกความในทำนองเดียวกันว่าได้รับคำแนะนำในการ ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่า การค้ำประกันเงินกู้ไม่ต้อง กรอกรายการประเภทหนี้สิน แต่พยานทุกคนยกเว้น พลตรี อินทรัตน์ ยอดบางเตย เบิกความว่าไม่เคย ถูกพิพากษาให้รับผิดชอบหนี้ผู้อื่น ส่วนพลตรี อินทรัตน์ ยอดบางเตย ยอมรับว่า เคยถูกศาลพิพากษา ให้ต้องชำระหนี้ แต่เป็นช่วงเวลาหลังจากได้ยื่นบัญชี ฯ ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้ว ดังนั้นข้อต่อสู้ ของผู้ถูกร้องที่ได้แย้งว่าคำแนะนำของสำนักงาน ป.ป.ช. ดังกล่าวไม่ชัดเจน ไม่มีรายละเอียดเพียงพอ ทำให้ผู้ร้องเข้าใจว่าไม่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการหนี้สินจำนวนดังกล่าว ไม่มีน้ำหนักเพียงพอที่จะรับฟังได้

ส่วนในกรณีที่แบบฟอร์มไม่มีช่องให้กรอกรายการค้ำประกันหรือหนี้ค้ำประกันนั้น เมื่อเป็นหนี้สิน ที่ต้องชำระตามคำพิพากษาก็สามารถกรอกในช่องหนี้สินอื่น ๆ ได้ พร้อมทั้งได้มีช่องหมายเหตุให้ไว้ สำหรับอธิบาย ดังนั้น แบบฟอร์มจึงไม่เป็นประเด็นที่ผู้ถูกร้องจะนำมาอ้างให้ตนเข้าใจไปได้ว่า ไม่ต้อง กรอกรายการหนี้สินดังกล่าว

สำหรับข้อโต้แย้งที่ว่านายสมศักดิ์ อัครเวหา ได้ไปสอบถามเจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. คือ นายชาเล็ม อุตตัส ซึ่งได้รับคำแนะนำว่าหนี้จำนวนดังกล่าวไม่ต้องกรอกนั้น อาจรับฟังไม่ได้ เพราะ นายชาเล็ม อุตตัส เป็นเพียงเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ป.ป.ช. คนหนึ่ง ไม่ใช่เจ้าหน้าที่ระดับสูงซึ่ง คำแนะนำเป็นที่น่าเชื่อถือได้

(๒) ผู้ถูกร้องได้ต่อสู้ว่า ผู้ถูกร้องไม่จำเป็นต้องแสดงหนี้ดังกล่าวในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สินเพราะเป็นหนี้สินที่ไม่แน่นอน แม้มีคำพิพากษาศาลฎีกาถึงที่สุดให้ผู้ถูกร้องรับผิดชอบลูกหนี้

ชั้นต้น ซึ่งมีตัวเลขที่แน่นอน แต่ก็ยังคงมีปัญหาในเรื่องความรับผิดชอบสุดท้ายว่าจะตกกับผู้ใด เพราะนอกจาก ลูกหนี้ชั้นต้นแล้ว ยังมีผู้ค้ำประกันร่วมกับผู้ถูกร้องอีก ผู้ถูกร้องยังต่อสู้อีกว่า ผู้ถูกร้องได้แสดงหนี้ค้ำประกัน ดังกล่าว เพื่อแสดงเจตนาในการยื่นบัญชี ฯ ครั้งที่ ๘ และครั้งที่ ๙ ไว้ในเอกสารประกอบ แนบทำบัญชี แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน โดยแสดงว่าหนี้ค้ำประกันที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตมีหนี้ค้ำประกัน บริษัทใดบ้าง กับธนาคารใดบ้าง โดยการค้ำประกันบริษัท นิวส์เน็ตเวอร์ค จำกัด กับธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช อยู่ในรายการลำดับที่ ๓ และไม่ได้ระบุตัวเลขที่ชัดเจน เพราะเข้าใจโดยสุจริตว่าเป็นหนี้ไม่แน่นอน นอกจากนี้ยังได้ทราบจากบริษัท นิวส์เน็ตเวอร์ค จำกัด ว่าสามารถชำระหนี้ได้แน่นอน และมีผู้ค้ำประกันอีก ๔ คน ไม่น่าว่าเจ้าหนี้จะเรียกบังคับชำระหนี้กับผู้ค้ำประกันรายใด นอกจากนี้ นางประภา วิริยประไพกิจ ผู้ค้ำประกันอีกรายหนึ่ง ได้ชำระหนี้ส่วนใหญ่แล้ว ผู้ถูกร้องนำพยานอันได้แก่ นายสมบัติ เขาวนปรีชา ทนายความของบริษัท นิวส์เน็ตเวอร์ค จำกัด นายประมวล หุตะสิงห์ กรรมการ บริษัท นิวส์เน็ตเวอร์ค จำกัด และ นายถนอม วีระผล เจ้าหน้าที่ธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช มาเบิกความว่า ทางธนาคารได้ยอมรับการชำระหนี้จากบริษัท นิวส์เน็ตเวอร์ค จำกัด จำนวน ๑๐ ล้านบาท เมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๕ และยอมปลดผู้ถูกร้องจากภาระร่วมรับผิดชอบในหนี้ของบริษัท ฯ ที่มีต่อ ธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช ข้อต่อสู้ของผู้ถูกร้องดังกล่าว เป็นการต่อสู้ว่าหนี้ตามคำพิพากษา ของศาลฎีกาดังกล่าวเป็นหนี้ที่ยังไม่แน่นอนและเป็นหนี้ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อต่อสู้ของผู้ถูกร้องในประเด็นดังกล่าวไม่มีน้ำหนักที่จะรับฟังได้เพราะ หนี้ดังกล่าวเป็นหนี้ตามคำพิพากษาของศาลฎีกา ซึ่งถือว่าเป็นหนี้ที่แน่นอน โต้แย้งอีกไม่ได้ และศาลฎีกา ได้พิพากษาให้ผู้ถูกร้องรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมเป็นจำนวนหนี้ที่แน่นอน ซึ่งเจ้าหนี้จะเรียกชำระหนี้จาก ลูกหนี้แต่คนใดคนหนึ่งสิ้นเชิง หรือแต่โดยส่วนก็ได้ ดังนั้นเมื่อเป็นหนี้ที่แน่นอน จึงไม่ใช่หนี้ที่คาดว่าจะ เกิดขึ้นในอนาคต ข้อต่อสู้ของผู้ถูกร้องจึงรับฟังไม่ได้ ส่วนการประนอมหนี้หรือการที่เจ้าหนี้จะเรียก ชำระหนี้จากลูกหนี้คนหนึ่งคนใดสิ้นเชิง หรือแต่โดยส่วนหาได้เป็นเหตุให้ผู้ถูกร้องยกขึ้นมาอ้าง ไม่ต้องแสดงรายการหนี้สินดังกล่าวในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินแต่อย่างใดไม่ เนื่องจาก ไม่ได้มีผลให้หนี้ดังกล่าว มีความไม่แน่นอน ถ้าผู้ถูกร้องประสงค์จะแสดงหนี้ดังกล่าวในบัญชีแสดงรายการ ทรัพย์สินและหนี้สินก็สามารถกระทำได้โดยระบุจำนวนหนี้ตามคำพิพากษาลงไปในแบบฟอร์มพร้อมทั้ง หมายเหตุไว้ว่าเป็นหนี้ร่วม และถ้าโจทก์ได้ระบุให้ผู้ถูกร้องชำระหนี้ดังกล่าวในส่วนใดก็แสดงไว้ในบัญชี ฯ ได้เช่นกัน ส่วนกรณีที่ยังอยู่ในการเจรจาต่อรองกับเจ้าหนี้ ผู้ถูกร้องก็ต้องแจ้งจำนวนหนี้ตามคำพิพากษา อยู่ดี จะบอกว่าหนี้มีจำนวนไม่แน่นอนเลยไม่แจ้งไม่ได้ เพราะหนี้มีความแน่นอนแล้ว การยื่นบัญชีแสดง รายการทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว เป็นการแสดงถึงข้อเท็จจริงในส่วนที่เกี่ยวกับทรัพย์สินและหนี้สิน

ของผู้ถูกร้อง คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะที่ปรากฏอยู่ในวันที่ยื่น ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๒ อนึ่ง ททรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าวต่อมาย่อมเปลี่ยนแปลงได้ และการเปลี่ยนแปลงย่อม ไม่ใช่เหตุให้ไม่แจ้ง เพราะถ้าเป็นเช่นนั้นแล้วจะทำให้การแจ้งรายการทรัพย์สินและหนี้สินแทบจะทำได้เลย

(๓) ผู้ถูกร้องรับรู้หนี้ดังกล่าวหรือไม่และเมื่อใด ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องทราบถึงหนี้ ดังกล่าวที่ตนร่วมรับผิดชอบเป็นครั้งแรกเมื่อศาลชั้นต้น (ศาลแพ่ง) ได้มีคำพิพากษาเมื่อวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๓๖ ให้ผู้ถูกร้องร่วมกับจำเลยที่ ๑ และผู้ค้าประกันที่เป็นจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ร่วมกันชำระหนี้ เป็นจำนวน ๔๘,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาท การที่ผู้ถูกร้องอุทธรณ์คำพิพากษาดังกล่าว ยืนยันว่า ผู้ถูกร้อง ทราบดีถึงความรับผิดชอบในหนี้ดังกล่าว และเมื่อศาลฎีกาอ่านคำพิพากษาให้ผู้ถูกร้องร่วมกับลูกหนี้คนอื่น ชำระหนี้ จำนวน ๔๘,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาท พร้อมดอกเบี้ย เมื่อวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๓๕ ก่อนหน้าเวลาที่ผู้ถูกร้องจะต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ครั้งที่ ๑ ย่อมแสดงว่าผู้ถูกร้อง รับรู้ถึงความรับผิดชอบในจำนวนหนี้ดังกล่าว ส่วนข้อต่อสู้ของผู้ถูกร้องที่ระบุว่าได้รับทราบจากนางประภา วิริยประไพกิจ เมื่อปลายเดือนกุมภาพันธ์ ว่านางประภา วิริยประไพกิจ ได้ชำระหนี้ให้แก่ธนาคารแล้ว จำนวน ๔๔,๕๓๖,๑๕๐.๘๕ บาท เมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๑ นั้น ทำให้เข้าใจว่าการค้าประกัน ของตนน่าจะหมดไปแล้ว ก็เป็นช่วงเวลาหลังจากที่ผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ครั้งที่ ๑ จึงไม่สามารถนำมาต่อสู้ในการยื่นบัญชี ฯ ในครั้งนั้นได้ ส่วนการยื่นบัญชี ฯ ของผู้ถูกร้องใน ครั้งต่อๆ มา ข้อต่อสู้ดังกล่าวก็รับฟังไม่ได้ เพราะปรากฏว่าได้มีการบังคับคดีทำการยึดทรัพย์สินของ ผู้ถูกร้อง และนางสุรีย์ สติรชวาล คู่สมรสของผู้ถูกร้อง ได้ยื่นคำร้องขอขัดทรัพย์ที่ดินต่อศาลแพ่ง เมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๔๒ แสดงว่า ผู้ถูกร้องทราบถึงการเป็นหนี้จำนวนดังกล่าวตลอดระยะเวลา ของการยื่นบัญชี ฯ ทั้ง ๕ ครั้ง จนกระทั่ง บริษัท นิวส์เน็ตเวอร์ค จำกัด ได้ชำระหนี้แก่ธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช จำนวน ๑๐ ล้านบาท และยอมปลดภาระร่วมรับผิดชอบหนี้ของบริษัท ฯ ที่มีต่อ ธนาคาร ฯ เมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๔๕ ซึ่งเป็นระยะเวลาหลังจากการยื่นบัญชี ฯ ในครั้งที่ ๕

(๔) เมื่อสำนักงาน ป.ป.ช. ได้มีหนังสือขอให้ผู้ถูกร้องชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการไม่แสดงหนี้ ธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช จำนวน ๔๘,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาท เมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๔๕ และ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ ผู้ถูกร้องชี้แจงเหตุผลการไม่แสดงหนี้จำนวนดังกล่าวว่า เป็นเพราะไม่ทราบจำนวนหนี้ที่แท้จริงและกำลังอยู่ระหว่างทำการร้องขัดทรัพย์ ทำให้ไม่สามารถแจ้งได้ เพราะจะมีผลกระทบในการต่อสู้คดีในชั้นศาล การที่ผู้ถูกร้องอ้างว่าไม่แสดงหนี้ดังกล่าวเนื่องจากอยู่ใน ระหว่างการร้องขัดทรัพย์เกรงจะส่งผลต่อการต่อสู้คดีในศาลนั้น จะถือได้หรือไม่ว่า ผู้ถูกร้องจงใจยื่น บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน โดยปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ

ในประเด็นนี้จำเป็นต้องวินิจฉัยก่อนว่า คำว่า “จงใจ” ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ มีความหมายว่าอย่างไร ในเรื่องนี้ ข้าพเจ้าได้เคยวินิจฉัยไว้แล้วในคำวินิจฉัยของข้าพเจ้าที่ ๒๐/๒๕๕๕ ว่า จงใจหมายความว่า “เป็นการกระทำโดยรู้สำนึก ดังนั้น การจงใจไม่ยื่นบัญชี ฯ นั้น หมายความว่า รู้ว่ามีหน้าที่ต้องยื่นแต่ไม่ยื่น จงใจยื่นบัญชี ฯ ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หมายความว่า รู้ว่าข้อความที่ยื่นในบัญชี ฯ ไม่ตรงกับความเป็นจริง และจงใจปกปิดนั้น รู้ว่าข้อเท็จจริงที่ยื่นในบัญชี ฯ นั้นไม่ครบมีข้อเท็จจริงที่รู้ว่าต้องยื่นแต่ไม่ยื่น การจงใจในมาตรา ๒๕๕ นี้จึงไม่จำเป็นต้องเป็นการบิดเบือนเพื่อเตรียมการใช้อำนาจหน้าที่โดยทุจริตหรือปกปิดทรัพย์สินที่ได้มาจากการใช้อำนาจหน้าที่โดยทุจริต” ดังนั้น คำว่า จงใจ ในกรณีนี้จึงมีความหมายเช่นเดียวกันกับที่ใช้ในคำวินิจฉัยส่วนตัวของข้าพเจ้าที่ ๒๐/๒๕๕๕

ประเด็นต่อไปต้องพิจารณามีว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่แสดงรายการหนี้ดังกล่าวหรือไม่นั้นต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงว่า ผู้ถูกร้องรู้ถึงการมีหนี้สินดังกล่าวหรือไม่ ซึ่งได้วินิจฉัยไปแล้วว่าผู้ถูกร้องรู้ถึงการมีหนี้สินดังกล่าว และหนี้สินนั้นมีจำนวนแน่นอน ที่ผู้ถูกร้องต่อสู้ว่าหนี้ไม่แน่นอนนั้นรับฟังไม่ได้ ส่วนข้อต่อสู้ที่ว่าผู้ร้องชี้แจงในคำอธิบายการกรอกแบบฟอร์มแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินไว้ไม่ชัดเจนทำให้เข้าใจว่าหนี้ค่าประกันไม่ต้องกรอกนั้น ได้วินิจฉัยไปแล้วว่ารับฟังไม่ได้ เนื่องจากข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ร้องได้ชี้แจงชัดเจนว่าการค่าประกันหรือหนี้ค่าประกันอันคาดว่าจะเกิดในอนาคตนั้นไม่ต้องแสดง แต่หนี้ในกรณีของผู้ถูกร้องเป็นหนี้ตามคำพิพากษา ซึ่งเกิดขึ้นแล้วและแน่นอน

เมื่อพิจารณาข้อเท็จจริงที่ว่า ได้มีการบังคับคดีโดยการยึดทรัพย์สินของผู้ถูกร้องและคู่สมรสและคู่สมรสได้ร้องขัดทรัพย์สิน และผู้ถูกร้องได้ชี้แจงต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่า ไม่ได้แจ้งหนี้สินดังกล่าว เพราะเกรงจะมีผลต่อคดีร้องขัดทรัพย์สิน จึงถือได้ว่าเป็นการจงใจปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบในการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกร้อง ข้อต่อสู้นี้ผู้ถูกร้องใช้ในชั้นสอบสวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็จริง แต่ในการพิจารณาในชั้นศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ถูกร้องไม่ได้แถลงปฏิเสธข้อต่อสู้นั้น จึงรับฟังได้ว่าผู้ถูกร้องจงใจที่จะไม่แสดงรายการหนี้สินดังกล่าว เนื่องจากเกรงว่าจะมีผลกระทบต่อคดีร้องขัดทรัพย์สิน

(๕) ประเด็นคำร้องเคลือบคลุม ซึ่งเป็นประเด็นที่ผู้ถูกร้องยกขึ้นต่อสู้ พิจารณาแล้วรับฟังไม่ได้ เพราะผู้ถูกร้องได้หยิบยกประเด็นในคำร้องขึ้นมาต่อสู้ได้อย่างชัดเจนจึงถือคำร้องไม่เคลือบคลุม

(๖) ส่วนข้อต่อสู้อื่นๆ ของผู้ถูกร้อง อันได้แก่ การดำเนินการของผู้ร้องต่อผู้ถูกร้องถ้าเข้าไม่เป็นธรรม หากดำเนินการโดยเร็วก็จะเป็นคุณกับผู้ถูกร้อง คณะกรรมการ ป.ป.ช. จงใจฝ่าฝืนกระทำผิดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๓ วรรคสาม และมาตรา ๒๕๔ วรรคหนึ่ง พิจารณาแล้วเห็นว่า ประเด็นดังกล่าวเป็นเรื่องเกี่ยวกับการดำเนินงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ศาลรัฐธรรมนูญไม่มีอำนาจพิจารณาวินิจฉัย

ด้วยเหตุผลดังที่ได้กล่าวไปแล้ว จึงเห็นว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่แสดงรายการหนี้สินตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๖๓/๒๕๓๕ ในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินทั้ง ๕ ครั้ง โดยครั้งที่ ๑ ถึงครั้งที่ ๓ ไม่ได้แสดง ครั้งที่ ๔ และครั้งที่ ๕ ได้ระบุนามการค้าประกัน บริษัท นิวส์เน็ตเวอร์ค จำกัด กับธนาคารเครดิตอะกริกอล อินโดสุเอช ในเอกสารประกอบแนบท้ายบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และไม่ระบุตัวเลขที่ชัดเจน จึงไม่ถือว่าเป็นการแสดงรายการหนี้สินดังกล่าวในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ส่วนประเด็นที่ให้ผู้ถูกร้องห้ามดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นระยะเวลาห้าปีนั้น ให้นับตั้งแต่วันที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ บัญญัติให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน หรือจงใจยื่นบัญชี ฯ ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้พ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นตามมาตรา ๒๕๒ หรือนับแต่วันที่ตรวจพบว่ามีกรกระทำดังกล่าว แล้วแต่กรณี และห้ามดำรงตำแหน่งทางการเมืองใดๆ เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง ในกรณีของผู้ถูกร้องนั้น เป็นกรณีของการยื่นบัญชี ฯ ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบต่อเนื่องกันทั้ง ๕ ครั้ง และเป็นกรณีที่ผู้ถูกร้องดำรงตำแหน่งทางการเมืองอยู่ในขณะที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ตรวจพบว่าจงใจยื่นบัญชีด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ เป็นการดำรงตำแหน่งทางการเมืองต่อเนื่องจากตำแหน่งทางการเมืองต่างๆ ในช่วงระยะเวลาที่ยื่นบัญชี ฯ ทั้ง ๕ ครั้ง จึงเห็นว่า ผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งทางการเมืองนับแต่วันที่ตรวจพบคือวันที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่า ผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชี ฯ ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ คือ วันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๕ และห้ามดำรงตำแหน่งทางการเมืองใดๆ เป็นระยะเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นตำแหน่งนั้น

ดังนั้น จึงวินิจฉัยว่า นายพิเชษฐ สติรชวาล ผู้ถูกร้อง จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ และห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใดๆ เป็นระยะเวลาห้าปีนับตั้งแต่วันที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ตรวจพบว่ามีกรกระทำดังกล่าว คือตั้งแต่วันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๕

นายสุจิต บุญบงการ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ